

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap szkolny – data: 22. 10. 2020 r.

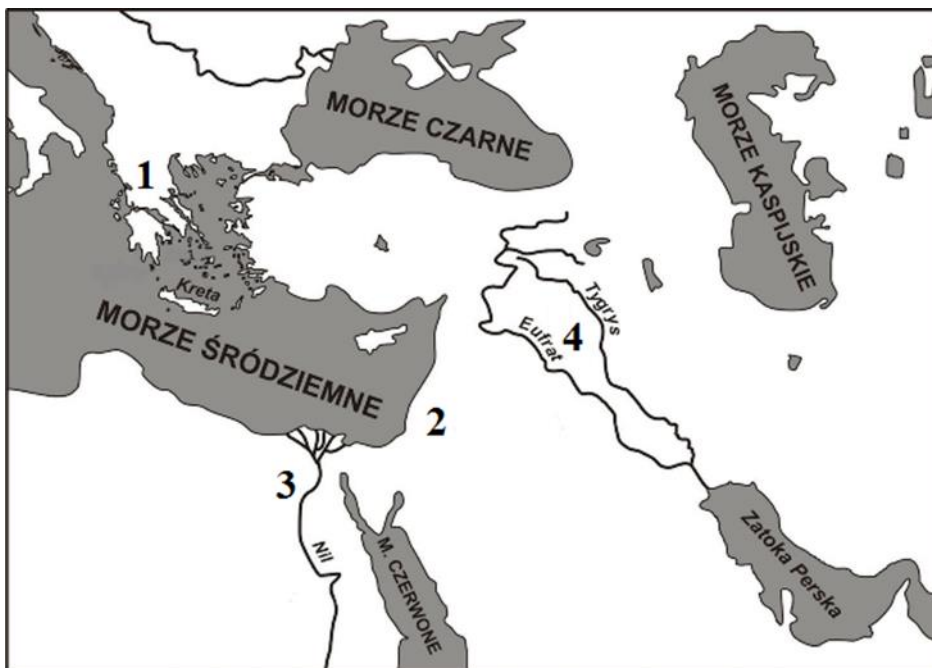
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 9 stron i zawiera 20 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Pracuj samodzielnie.
9. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
10. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **60 minut**.

KOD UCZNIA - .....

ZADANIE I (0 – 5 p.) Rozpoznaj cywilizacje starożytne, które oznaczono na mapce cyframi. Do tabeli pod mapą wpisz litery, którymi oznaczono informacje z nimi związane. Do jednej z cyfr dopisz dwie litery.

Źródło: <http://bdp.ibe.edu.pl/public/files/media/historia/mapa-wschodu.png>

- A – powstało tam pismo hieroglificzne;
- B – istniało tam państwo Sumerów;
- C – tym państwem rządził faraon;
- D – organizowano tam co cztery lata igrzyska sportowe;
- E – wybudowano tam świątynię Salomona.

1	2	3	4

ZADANIE II (0 – 4 p.) Uzupełnij tekst dotyczący form ustrojowych starożytnego Rzymu. W miejsca wykropkowane wpisz wybrane z nawiasów informacje.

Według legendy miasto Rzym powstało w ..... (VII, VIII) wieku p.n.e. Do końca VI wieku p.n.e. władzę sprawowali ..... (cesarze, królowie), ale ludzie niezadowoleni z ich rządów wypędzili ostatniego z nich – Tarkwiniusza Pysznego i wprowadzili republikę. W rządzeniu państwem ważną rolę odgrywało zgromadzenie ludu rzymskiego, które wybierało urzędników. Najważniejszym z nich był ..... (konsul, cenzor), który dowodził armią. W I wieku p.n.e. nastąpił upadek republiki i Rzym stał się cesarstwem. Pierwszym cesarzem został ..... (Oktawian August, Juliusz Cezar).

ZADANIE III (0 – 6 p.) Dokończ zdania. W miejsca wykropkowane wpisz litery, którymi oznaczono imiona władców. W ostatniej kolumnie wpisz również wiek, w którym miały miejsce opisane wydarzenia.

IMIĘ	PIERWSZY ŚREDNIOWIECZNY WŁADCA, KTÓRY	WIEK
A. Pepin Mały (Krótki)	przyjął chrzest	
B. Karol Wielki	był koronowany na króla przez papieża	
C. Chlodwig	był koronowany na cesarza przez papieża	

ZADANIE IV (0 – 3 p.) Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania znajdujące się pod tekstem. Zaznacz znakiem „X” litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

[...] stanął we Włoszech, wysłał do nas przodem konne poselstwo, [...] przyrzekając zachować bezwzględne posłuszeństwo, byle tylko mógł uzyskać od nas łaskę przebaczenia. [...] zjawił się w mieście Canossie, w którym przebywaliśmy. Tam przez trzy dni stojąc u bramy zamku, zdjąwszy szaty [...], boso, we włosiennicy, nie pierwaj przestał błagać [...] zmiłowania apostolskiego i przebaczenia, aż u wszystkich [...] wzbudził [...] litość. [...] W końcu [...] zdjąwszy zeń kłatwę, przypuściliśmy go do łaski wspólności i do łona Świętej Matki Kościoła.

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 6, Warszawa 1959, s. 20

- Powyższy tekst dotyczy:
  - schizmy wschodniej,
  - schizmy zachodniej,
  - wypraw krzyżowych,
  - sporu o inwestyturę.
- Wydarzenie opisane w powyższym źródle miało miejsce w wieku:
  - X,
  - XIII,
  - XI,
  - XV.
- Władcą, o którym w tekście pisał papież Grzegorz VII był:
  - Otton III,
  - Henryk IV,
  - Fryderyk I,
  - Lotar III.

ZADANIE V (0 – 5 p.) Dokończ poniższe zdania związane z funkcjonowaniem miast w średniowieczu, wpisz brakujące słowa w miejsca wykropkowane.

- Główny punkt miasta, na którym znajdował się ratusz .....
- Grupa najbogatszych mieszkańców miasta .....
- Stał na czele rady miejskiej .....
- Związek rzemieślników jednej branży .....
- Stowarzyszenie kupców dbające o ich interesy .....

ZADANIE VI (0 – 5 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Jednym ze skutków odkryć geograficznych był napływ do Europy złota i srebra.	
Na podbitych terenach Ameryki Europejczycy zakładali folwarki.	
Vasco da Gama dopłynął do wyspy San Salvador.	
Pierwszą podróż dookoła świata odbył Ferdynand Magellan.	
Nazwa „Ameryka” pochodzi od imienia Amerigo Vespucci, włoskiego podróżnika.	

ZADANIE VII (0 – 5 p.) Nazwy miast z ramki dopasuj do zdań i dopisz do zdań w wy kropkowane miejsca.

Miasto, w którym Marcin Luter wywiesił 95 tez przeciwko sprzedaży odpustów .....

Miasto, w którym w 1555 roku podpisano pokój kończący wojny religijne .....

Miasto, w którym król Henryk IV Burbon wydał edykt wprowadzający wolność wyznania .....

Miasto, w którym w 1572 roku miała miejsce Noc św. Bartłomieja .....

Miasto, w którym w latach 1545 – 1563 obradował sobór .....

<p>* TRYDENT * WITTENBERGA * PARYŻ * * NANTES * AUGSBURG *</p>

ZADANIE VIII (0 – 4 p.) Przyjrzyj się ilustracji. Zaznacz znakiem „X” litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

Źródło: <https://eszkola.pl/język-polski/stworzenie-adama-471.html>

1. Dzieło powstało w epoce:
  - A. Baroku,
  - B. Renesansu,
  - C. Średniowiecza,
  - D. Klasycyzmu.
2. Jego autorem jest:
  - A. Leonardo da Vinci,
  - B. Donato Bramante,
  - C. Rafael Santi,
  - D. Michał Anioł.
3. Dzieło przedstawia:
  - A. stworzenie Adama,
  - B. Sąd Ostateczny,
  - C. wygnanie z raju,
  - D. ostatnią wieczerzę.
4. Dzieło wykonano w technice fresku, co oznacza malowanie na:
  - A. kryształowym szkłe,
  - B. mokrym tynku,
  - C. suchym drewnie,
  - D. białym płótnie.

ZADANIE IX (0 – 5 p.) Uzupełnij tekst dotyczący monarchii parlamentarnej. W miejsca wykropkowane wpisz wybrane z nawiasów informacje.

Monarchia parlamentarna to ustrój, w którym władza jest podzielona między władcę i parlament. Ta forma ustroju powstała w ..... (XVII, XVIII) wieku na terenie ..... (Francji, Anglii). Podstawową zasadą jest stwierdzenie ..... („państwo to ja”, „król panuje, ale nie rządzi”). Przeciwnieństwem monarchii parlamentarnej jest monarchia ..... (absolutna, despotyczna), która powstała za panowania ..... (Ludwika XVI, Ludwika XIII).

ZADANIE X (0 – 8 p.) Do podanych ciągów wydarzeń dopisz odpowiednie wydarzenia z ramki, następnie dokończ zdania znajdujące się pod ramką.

REWOLUCJA FRANCUSKA	zdobycie Bastylii →		→	uchwalenie konstytucji francuskiej	→	ścięcie Ludwika XVI	→		
REWOLUCJA AMERYKAŃSKA	„Bostońskie picie herbaty” →	→	obrady I Kongresu Kontynentalnego	→		→		→	uchwalenie konstytucji USA

* uchwalenie Deklaracji Niepodległości * rządy Dyktatoratu *

*uchwalenie Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela *

* podpisanie pokoju paryskiego *

1. Wszystkie wydarzenia umieszczone w tabeli miały miejsce w wieku .....
2. W konstytucji USA zastosowano zasadę trójdzielności władzy opracowaną przez francuskiego filozofa epoki Oświecenia .....
3. Pierwszym prezydentem USA został .....(podaj imię i nazwisko)
4. „Wolność, równość, braterstwo” to hasło rewolucji .....

ZADANIE XI (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie poniższe informacje – fragmenty wierszyków z książki Grzegorza Wasowskiego „PKP, czyli Poczci królów polskich (Warszawa 1997). W miejsca wykropkowane wpisz imiona i przydomki władców, których dotyczą.

<p>Kiedy papież miał z cesarzem Ciąg niemiłych raczej zdarzeń, (...) się po jego stronie opowiedział, stąd na tronie Zasiąść wreszcie mógł, tym samym Wytarł przykrych wspomnień plamy (Lat czterdzieści cztery wcześniej Mieszko Drugi tronu rzekł się)</p>	<p>Tak to żywot mu upływał, Tracił, walczył, odzyskiwał, By po trudach życia wielu Lec w katedrze na Wawelu. Dodać zda się, mimo bólu, Że legł jako pierwszy z królów.</p>
<p>By móc rządzić, przeszkód trochę Musiał zwalczyć. Wpierw macochę Odę przegnał wraz z synami. Z jej stronnictwa przywódcami – Przybywojem, Odolanem – Skończył też, są na to dane, Aplikując za poparcie Ody, oczu im wydarcie.</p>	<p>Tak to sprytnie sobie radził (...) z tym, co się z nim wadził. Z Krzyżakami zawarł pokój, Czas zyskując oraz spokój, Po czym zmienił kraj dosłownie W zamki, twierdze i warownie.</p>

Pierwszym historycznym władcą Polski z dynastii Piastów był .....
 Ostatnim królem z dynastii Piastów był .....

ZADANIE XII (0 – 5 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Zasada senioratu oznaczała, że panującym będzie zawsze najstarszy przedstawiciel dynastii Piastów	
Senior posiadał władzę zwierzchnią nad dzielnicą senioralną i pozostałymi ziemiami.	
Bolesław Krzywousty w Testamencie podzielił Polskę pomiędzy pięciu swoich synów.	
Pierwszym księciem senioralnym był Władysław II Wygnaniec.	
W skład dzielnicy senioralnej wchodziły: Małopolska, Pomorze Gdańskie, Pomorze Zachodnie, część Kujaw i Wielkopolski, ziemia łęczycko – sieradzka.	

ZADANIE XIII (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono wydarzenia z historii Polski i fakty z nimi związane, wśród których jedno nie pasuje. Rozpoznaj je i wpisz odpowiednio do pustych rubryk.

WIELKA WOJNA Z ZAKONEM (XV wiek)	* bitwa pod Grunwaldem * obrona Głogowa * * oblężenie Malborka * pokój w Toruniu *	
WOJNA TRZYNASTOLETNIA (XV wiek)	* bitwa pod Chojnicami * bitwa pod Płowcami * * bitwa na Zalewie Wiślanym * pokój w Toruniu *	
WOJNY Z ROSJĄ (XVI – XVII wiek)	* bitwa pod Pskowem * bitwa pod Kłuszynem * * zajęcie Moskwy przez polskie wojska * * bitwa pod Cecorą *	
WOJNY ZE SZWECJĄ (XVII wiek)	* bitwa pod Kircholmem * bitwa pod Korsuniem * * obrona Częstochowy * bitwa pod Oliwą *	
WOJNY Z TURCJĄ (XVII wiek)	* oblężenie Chocimia * bitwa pod Cecorą * * bitwa pod Wiedniem * bitwa Cedynią *	

ZADANIE XIV (0 – 5 p.) Połącz biogramy kronikarzy spisujących dzieje Polski z nazwiskami. W miejscach wykropkowanych wpisz odpowiednie litery.

GALL ANONIM	(.....)	A. (1150 – 1223), kronikarz, biskup krakowski, autor „Kroniki polskiej” (od czasów najdawniejszych do 1202 roku).
WINCENTY KADŁUBEK	(.....)	B. (1415 – 1480), historyk, kanonik krakowski, autor dzieła „Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego”.
JANKO Z CZARNKOWA	(.....)	C. (1733 – 1796), poeta, historyk, jezuita, autor „Historii narodu polskiego”.
JAN DŁUGOSZ	(.....)	D. (XI/XII w.), zakonnik nieznan z imienia i narodowości, autor najstarszej kroniki polskiej.
ADAM NARUSZEWICZ	(.....)	E. (ok. 1320 – 1387), kronikarz, podkanclerzy koronny, autor kroniki Polski obejmującej czasy mu współczesne.

ZADANIE XV (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie teksty źródłowe, następnie, korzystając z wiedzy pozaźródłowej, uzupełnij tabelę znajdującą się pod tekstami.

Dokument 1

Wielki Książę z wszystkimi braćmi swymi jeszcze nieochrzczonymi, krewniakami [...], wiarę świętego, rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza [...]. Jeżeli też pani Węgier córę swą Jadwigę, królową polską przyrzeczoną odda mu w małżeństwo [...] przyrzeka i zobowiązuje się wszelkie ziemie zagrabione i straty Królestwa Polskiego [...] odzyskać własnymi zachodami i kosztami.

Źródło: Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 10, Warszawa 1959, s. 39.

Dokument 2

Iż już Korona i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna spólna Rzeczpospolita, która się ze dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła.

Źródło: Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 20, Warszawa 1959, s. 7.

DOKUMENT	MIASTO, W KTÓRYM ZOSTAŁ PODPISANY	ROK, W KTÓRYM ZOSTAŁ PODPISANY	OBLICZ, ILE LAT MINĘŁO OD PODPISANIA DOKUMENTU DO 2020 ROKU
1			
2			

ZADANIE XVI (0 – 5 p.) Uzupełnij poniższy tekst. W miejsca wykropkowane wpisz odpowiednie informacje.

W XVI wieku szlachta zaczęła powiększać swoje majątki, tworząc gospodarstwa rolne zwane ..... Do przymusowych i bezpłatnych robót polowych zwanych ..... zobowiązani byli ..... W gospodarstwach szlacheckich produkowano głównie ....., które było eksportowane drogą morską do krajów Europy Zachodniej. Do portu w ..... towary dostarczano Wisłą.

ZADANIE XVII (0 – 7 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Barokowy pałac w Wilanowie został wybudowany z inicjatywy Jana III Sobieskiego.	
Jedną z cech sarmatyzmu była niechęć do obcych obyczajów i religii innych od katolickiej.	
Teatr Narodowy powstał w Polsce w XVII wieku.	
Czasopismo „Monitor” było wydawane z inicjatywy Stanisława Augusta Poniatowskiego.	
Marcello Bacciarelli był nazywany „malarzem Warszawy”.	
Collegium Nobilium założył w Warszawie Stanisław Staszic.	
Komisja Edukacji Narodowej powstała w 1773 roku.	

ZADANIE XVIII (0 – 2 p.) Kto to powiedział? Rozpoznaj autora i wpisz jego imię i nazwisko w miejsca wykropkowane.

1. „Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie” - .....
2. „Szkoda czasu i atlasu” - .....

ZADANIE XIX (0 – 5 p.) Dokończ zdania umieszczone w tabeli wybierając poprawne zakończenie. Zakreśl je znakiem „X”.

KRÓL ELEKCYJNY, KTÓRY:		
był ostatnim wybranym królem.	A	Stanisław August Poniatowski
	B	Zygmunt III Waza
był pierwszym wybranym królem.	A	Michał Korybut Wiśniowiecki
	B	Henryk Walezy
abdykował.	A	Jan III Sobieski
	B	Jan Kazimierz
miał przydomek „Mocny”.	A	August II
	B	August III
pochodził z Siedmiogrodu.	A	Stefan Batory
	B	Władysław IV

ZADANIE XX (0 – 4 p.) W oparciu o posiadaną wiedzę i analizę mapy dokończ zdania wpisując w miejsca wykropkowane właściwe informacje.

1. Mapa przedstawia przebieg walk w czasie powstania

.....

2. Naczelnikiem powstania był

.....

3. Powstanie rozpoczęło się w mieście

.....

4. Pierwszą zwycięską dla Polaków bitwą powstania

była bitwa pod .....

Źródło: <http://wlczpolske.pl/index.php?etap=10&i=1184>

